

י י ד י ש ע

פעםטער צייטונג

יידישע בלאט פארשטייט דרייאַמאל וואָכענטליך... פריערע אַהאַנגע 2 און 75

אויף די זעלבע צייטונג קאָפּ יעדען טאָג... פריערע אַהאַנגע 2 און 75

Nr. 150. ייטער יאָרהאַנג. פעסט, מאָנטאָג יא טבת התל"ח. Pest, den 17. Dezember 1877.

דער קריגע.

דער פאלל פלעוונאס האט דען פריעדן ניכט הערביגעפיהרט; דער קריגע האט יעצט ערסט רעכט בעגאנגען, נאכדעם איז שון מער- בינען אן דעמועלבען טהייל נימטט. דער רוסישע קאזער גלויבטען, דאס זיך דער סולטאן גלייך נאך דעם פאללע פלעוונאס איהם צו פיסען ווערען אונד אים פריעדען ביטטען ווערדען, דא אבער דינס ניכט געשעהען, דא דא טורקען דען קריגע דעננאך פארזעצטען. אונד דא דיעזע איך שאן נאך דעם פאללע פלעוונאס ביא רוסישק אונד ביא זאפ'א איין פארר טויזענד רוסען טארעטען זא מיטען רוסלאנד איך מערבינען הערביגעפיען, אום איך מיט דעסטען הילפע דען קאספע גענען דא הארטעקעגען טורקען פארטציפיהרען.

יא דא טורקען האבען נאך אומטער דען מיטה ניכט פערלארען; צו ענדע דער פארניגען וואכע האט סוליימאן פאשא דען קאספע וועסטליך פאן רוסישק געגען דא דארטנע ארמעע דעם רוסישען קראפטיגען אייגענאמען, וואס זיך בערייטט איך און פארניגעס בלאטטע מעלדעטען. אנפאנגס קאם נון איינע רוסישע דעפעשע מיט דער מעלדונג, דאס דא טורקען ביא רוסישק צוריק געוועזען ווארדען, נאכהער אבער איז הייר איינע אמטליכע קאנסטאנטינאפאלער דעפעשע איי- געלאנגט מיט דער מעלדונג, דאס דא רוסישן און דעם לעצטען קאספע ביא רוסישק פיער- טויזענד מאנן פערלארען דאבען. גלייכצייטיג האט איך שאקור פאשא צווישען סלאטיצא אונד קא- מירלי (אסטליך פאן זאפ'א) איינען בערייטענדען זינע אבער דא דארט שטעהענדען רוסען ער- רונגען.

פאן דער מערבישען איינטישיגן און דען קריגע ווארדען נון זא לאנגע געשפאבען, ביז דואוועלבע ווארדליך ערפאלגט איז. יעצט זיע- דען זען און פאן אונדעטען הער דאס מערבינע- נען זאפ'א הערבישעראטאיי אונד דא טורקען ווערדען דארט אום 30000 מאנן מעהר פינדע האבען.

דא זיט פריימאן מיטמאן הייר איינען טראפגעגען דעפעשען לויטען פאלגענדערמאסען: ברוסארעס 15 טען דעצעמבער, מיט ערלויבניס דער אבערסטען רוסישען מיליטער- בעהאדערע זענדעטע אסטאן פאשא נאך קאנס- סטאנטינאפאל פאלגענדע דעפעשען: זייט אנדערש- האלט מאנטען יוא און פאן פלעינא געענליך איינגעשלאסען, ענדליך טרועס מיך דער הונגער צו איינעם הויכבייבס- פערזונען, דער נון סוליי- גען איז, זא דאס און מיט דער נאגען ארמעע געפאלגען ווארדען, און ביז ניר לייבט צוהוינען דעם. וואהין מיך דא רוסען הונגעבען ווערדען, זייט און נאך ניכט, יעדענפאלס ווערדען און שפעטער נאך מערענערען אבער דען פאלל פאן פלעוונאס פרייטעטען קאנגען.

ב ו ק א ר ע ס ט א ו נ א פ ע ל 15 טען דעצעמבער, רוסישע קאזער ווירד ערסט מאנטאן אבענדס- ביר- קאריעט פערלאסען, אינע דא דא הייזע נאך פער- מערסבירג אנטרעטען. הייטע פערבאשיענעטע זיך דער רוסישע קאזער פאם רוסישען קראנפרייגען און בעלא.

פ ע ט ע ר ס ב ו ר ג 14 טען דעצעמבער, איבער דא שלאכט וועלבע אום 10 טען דעצע- בער צווישען רוסישק אונד מעטשאק שטאטט-

געפונדען ווירד פאלגענדעס בעריכטעט: דא טיר- קען האבען זעכס מאל דען אננדרוף אויף דא רוי- מישען שטעללונגען ביא מעטשאק געמאכט, וואר- דען יעדאך יעדעסמאל מיט נאסען פערלוסטען צוריקגעווארען. דער פערלוסט דער רוסישן איז נאך ניכט בעקאנט, יעדענפאלס ווירד דיעזער ניכט זא נאס זיין וואס אין דער אינגליקליכען טראכט ביא עלענא. איינע קונעל האט אין דער נעזע דעם נאס-פירסטען איינגעשלאגען.

איינע אנדערע פעטערסבורגער דעפעשע מעלדעט: דא אנהאלד דער רוסישען טארטען אונד פערוואנדעטען נאך דער שלאכט צווישען רוסישק אונד מעטשאק איז נאך ניכט געווא- בעקאנט. איינע מינען, דאס דארט נור 25 רוי- מישע אפציענדע געטארטעט אונד פערוואנדעט אונד נעגען 90 רוסישע פערוואנדעט טארט אונד 600 רוסישע פאלדאטען אטוואונדעט זינע. נון הארען ווירד, וואס דא א ט ל י ב ע ון קאנס- טאנטינאפאלער דעפעשען מעלדען:

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 14 דעצע- בער, דער טורקישע קריגע-מיניסטער ערהעלט הייטע איינע דעפעשע אבער דא אום 12 טען דע- צעמבער צווישען רוסישק אונד מעטשאק שטאטט- געפינדענע שלאכט, דיעזע דעפעשע פערזיכערט דאס דא רוסען געשלאגען ווארדען אונד פיער טויזענד מאנן פערלארען האבען.

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 14 דעצעמבער, איינע אים רוסישק פאם 13 טען דעצעמבער דא- טירטע דעפעשע סוליימאן פאשאס מעלדעט דאס אייגענלייטען איבער דא אום 12 טען דעצע- בער וועסטליך פאן רוסישק שטאטענדיגענע שלאכט, דער קאספע בענאנן און דער אינגעבניי פאן פירנאס, דא רוסישן צאגען זיך געגען מעטש- קא צוריק, דא טורקען נירפיען זאדאנן דא בע- פעסטונגען פאן מעטשאק און אינע צוואנגען דא רוסישן זיך צוריקצוצוהען, דא רוסען האלטען דאנן פערשטערקונג אונד געגען צום אננדרוף אבער, זא ווארדען אבער צוריקגעשלאגען, דא שלאכט פערשטע 7 א שטינדען, דא רוסישן פער- לארען 3000 מאנן, ווערדען דא טורקען 250 טארטע אונד 1000 פערוואנדעטע האטען.

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 13 דעצעמבער, נאך איינער געגען דעפעשע סוליימאן פאשאס בעטראנט דער פערלוסט דער רוסישן ביא מעטש- קא 4000 מאנן, דא טורקען פערלארען 260 טארטע אונד 1850 פערוואנדעטע.

פ ע ט ע ר ס ב ו ר ג 14 טען דעצעמבער, איבער דא פלאט צווישען סלאטיצא אונד קא- מירלי (אסטליך פאן זאפ'א) ווירד פאלגענדעס געענדעטעט: אום 11 טען דעצעמבער ווארדען איי- נע רוסישע ארמעע אסטעוהילונג ביא סלאטיצא זיך דא טורקען אנגעווייפען, דער קאספע הייערעט פאן מארדען ביז אבענדס, דא טורקען קאנגען אירע געשעללונגען אויף דען אנהאהען ביבעהאלטען, זא ווא איך איבערנאכטעטען, דא רוסישן מיסטען זיך הייערען צוריקצוהען, דא רוסישען פערלוסטע זינד נאך איבערנאנט, דא טורקען בעפעסטעטען אירע אנטלעגענען ביא קאמירלי אונד ערהאלטען איך בעדייטענדע פער- שטעהיקונגען און זאפ'א.

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 16 טען דע- צעמבער, אין דער שלאכט ביא סלאטיצא האבען דא רוסישן 3050 מאנן פערלארען.

ב ל נ ר א ד 14 טען דעצעמבער, 101 קאנאנען-שיסע האבען הייטע דער מערבישען בעפאלקערונג פערקונדיגט, דאס דא קריגע-ס- טרעלערונג דעם סולטאן איבעררייכט ווארדע. דער מערבישע געזאנרטע ווארדע בערייכט פאן קאנסטאנטינאפאל אבערועפן, גלייכצייטיג ער- היעלט דאס מערבישע ארמעע דען בעפעהלי דא טורקישע געגענע צו איבערשרויטען, אין דער לעצטען נאכט זינד דער גענעראל-שאכא דעם פירסטען מילאן אין דאס הייפט-קווארטירער נאך אלעקסינאין (וועסטליך פאן זאפ'א) אב, מארינען רייזט פארט מילאן דאהין.

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 14 טען דע- צעמבער, דער הייענע מערבישע געזאנרטע ער- היעלט הייטע אים בעלגראד איינע דעפעשע מיט דער קריגע-עקלערענע מערבישע אונד הייזט זאפ'אס אב, נאכדעם ער אין איינען שרייבען אין דאס טורקישע מיניסטעריאם דאס מערבישע קריגע-עקלערענע צו העכטפערטיגען זיסטע.

ב ע ל נ ר א ד 15 טען דעצעמבער, דא מערבישן זיקען געגען דא טורקישע שטאדט ניש (וועסטליך פאן זאפ'א), ווא איינע שלאכט ער- ווארטעט ווירד.

א ט ה ע ון (הויפטשטאדט גריבענעלאנדס) 15 טען דעצעמבער, דא נאכריכט פאן דעם טיר- מישען אינגליקע ביא פלעינא האט אין גריבענע- לאנד אונד אים דער טורקישען אונדעל קרעמא (ווא עפענפאללס גריבענען וואהנען) דען מיטה דער גריבענע בעלעקט, אום יעצט עפענפאללס געגען דא פאן אללען זיסען פינדליך איינגעטען טורקען אין דען קריגע צו ציעהען.

ל א נ ד אן 16 טען דעצעמבער, דער עני- לישע מיניסטער לארד דערבי האט הייטע דעם מיניסטער-טאדע און שרייבען דער טורקישען גענערינע פארזעלענט - אונד אין דיעזעם טיי- בען ערקלערט זיך דא טורקישען רעזיענע-בי- הייט איינע פרייענעם-פערמיטטעלונג דער איברי- גען אייראפעאישען מעכט אנהענעטען, אין הייר- זעם דאס טורקישען שרייבען הייסט עס: דא טורקיא האט דאס ערלויבע בעוואוסטן ניכטס געהאן צו האבען, אום דיעזען קריגע הערדיפצובעטווא- רען, זא טהאט פיעלמעהר אללעס, אום דיעזען קריגע צו פערמיטען, זא פיהרטע פער-באנעסע- נען מאכען, נון איז יעצט איך דא מיליטערי- גע עהרע געשעטעט, זא ארום וואלטע מאן אלזא דען קריגע פארזעצטען, דער דא לענדער צו גריינע רויסטעס? דא קריגע-פיהרענדען קאנטען איינען פריעדען, אונד העראדענע אירדע עהרע אננעמען, אייראפעאישע יעצט אום פרייענעם-פערמיטטלער נימליך איינטישיגען, דא דא טורקיא בערייט איז, איינען פערזינד צו שילעסען, דא טורקיא איז וואהל נאך ניכט צו גרינדע געריכטעט, זא אום נאך איינע בע- הייט אללעס צו אפפען פיר אירע אינאכגע- ניקויט אונד פיר איהרען אונפערקוואבארען בע- שטאנד, אבער זא ווישט דאך דאס ווייטערע בלוט-פערזענעסען צו פעהרנדיגען אונד יעדעס זיך דארען און דען ערעכטעניקייט-זינען דער- נאס-מעכטע.

סילטאן מיט איינער טהראגן-רעדע עראשענעט. — אין דער טהראגן-רעדע פערשייבט דער סילטאן, די פערשראבענען פערבעסערונגען איינציג-זיאהרען אינד א ל ל ע זיינע אנטפערטהאנען צי-עמאנציפירען. אין היוער טהראגן-רעדע ווערען א ל ל ע איינזיאהרע דער טירקיא אייגע-פארברעט, די אפער ציר פערטהיידונג דעם לאנדעם פארטצוועקען. אויך אלע טירקישע צייטונגען זינד פיר דיא אנטפערטע דעם קריע-נעם ביז אויף דאס אייבערשטע.

נעשעפטס בעריכט

פעסטער פרייען.
 1011 זעצן סער פרייהאר 10,65 — 10,70 נולדען.
 קוקרוין סער מאי 7 — 7,06 נול.
 האפער סער פרייהאר 6,75 — 6,80 נולד.
 פעסטער של אכט פרייה-מארקט. ביא דער אכט 13-סער. מ היער אבנעהאלטענען פעסטער וואגע-מארקטע ווארדען 1735 שטיק ניגא-אויך 366 קליינ-פרייה צו מארקטע נעבראכט. היעפאן ווארדען פערקויפט: 49 שטיק שטייער, סער שטיק 80 — 80 130 נולדען. — 760 אכטען דאס מאר פאן 170 — 296 נולד. 737 קיהע דאס מאר פאן 188 — 180 נול. 100 מעלק-קיהע דאס שטיק פאן 60 — 117 נול. 47 שטיק באפעל דאס מאר צו 120 — 145 נול. 190 שטיק קעלבעי דאס פאן 30 46 — 368 שטיק שאפע דאס מאר 17 נול. — פרייע סער 100 קיהע: אכטע-פלייש 44 — 49 נולדען, קוה-פלייש 42 — 47 נול, קאלב-פלייש 81 — 90 נולד. — ביפעל-פלייש 40 — 48 נולד.

קאסא-ציעהונג פאם 12-סער דעצעמבער 1877.
 ברייטן 9 57 14 76 61
 עראשונא-פרייערע דעקאסער: מאיר ברייט רייז.

אמטרוי-אנצייגע

אין מיינעם נאטשוויז, וועלכע מיט משה-רעדען צומטערן ארדענטליך איינערובשטען איז, ווערדען דיא נעעהרמען העררען רייזערען זאויאהל מיט קווארטיר אלס איינער טוען קאסט אויף דאס ביליגסטע בעדענעט. — פערניען געבע אויף יעדע אייסקינאט איבער פראצעסע — זאויאהל ביא דער קאנגיליבען מאפעל, אלס ביים אבערסטען נעריכטס-האף. אויך ביטטע דאהער אים נישטען צושפרייך.

הק אליעזר ברוין.
 דעפטינאנטע נוס 4 אין בוראפעס.
 בעה"י, תועה דבוי אלה תהי לעין כל שטכור אני את הרבנו המופלג מוח' אליעזר בריון מנעוריו שהלך בדרך הישר ויחם שמו כל נאשע עמיו מעולם. ולראיה בחתי עתה שו פסעט בי בחת תרל"ו.
 הק ליבוש ויילאום, חונה בקוק שעבעט.

אינע פאלקס-פערזאמלונג אבנעהאלטען ווע-דען. דער צוועק היוער פערזאמלונג איז, אויף דיא רעזערווע דאס אנוכען צו ריכטען ענט-ווערער פיר איינע באלדיגע פריעדען צו וורמען. אדרה מיט דער מאכט דער ארמע דען טירקען צו היילען צו איילען. אן היוער פאלקס-פער-זאמלונג ווערדען זיך אייך מעהערע דעשטא-ציאנען איים דער פראיינע בעטהיילונג. אויך אלע היוענען שטרעמען האבען איינע פער-זאמלונג אייבערפוען, אין וועלכער זיא דען בע-שלוס פאסטען, אן דיא היוענען הויז-אייגענטה-מער דאס אנוכען צו ריכטען, אויף איהרע היי-זער שווארצע פארהען איינצושטעקען.

(מ'ר ע ר מ ס.) איים דאס ווירד פאם 12-סער היוענען נעמעלדעט: דיא בישאפע דער גאנצע היעלט ווארדען אנגעווען נעבעטע פיר דען פאכטס אכצעהאלטען. — ביהוער זיכעט מאן בע-קאנטליך דען נעפעהרליכען צושטאנד דעם פאכטעס נעהיים צו האלטען. דער אימיטאנד נין, דאס מאן אן דיא גאנצע היעלט ווענען אב-האלטונג פאן נעבעטען היינטעלעראפרייט. בע-ווייזט אס קלארסטען, דאס עס מיט דעמועלבען שנעל אבווערטס נעהט. — גענען דען יטלאך המותי נישטען עבען אלל היוענע נעהייםטה-ריינע נישט!

דיא נייטעמען דעפישען.

הייטע פרייה זינד היער פאלענדער דעפישען איינעמאשען:
 בוקארעס 13-סער דעצעמבער. דיא טירקען האבען אן דען פרייהערען פאלטען ביא פלעיוא נאך אינד נאך זאפעל מאנשאפט פערלארען. דאס יעצט נור 30000 מאן אין פלעיו-נא געלאנגען זינד.

בוקארעס 13-סער דעצעמבער. ביז ציר שונדע האט דיא טירקיא נאך נישט אים פריעדענס-פעהראנדלונגען אנגעזוכט, אויך איינע ארמע מאכט איז נאך מיט קיינער פריעדענס-פערמיטעלונג אייגענערטען. דער קריע ווירד דאהער פארטעלענעט. אין דאסער טהייל דער רוסישען בעלאנערונגס-ארמע פאן פלעיוא ווירד יעצט נאך ביהיל ציר פרישטער-קונג דער ארמע דעם רוסישען קראנפרינצען אבנעהער, ווערענד אין אנדערע טהייל היער זער רוסישען ארמע נאך זאפא פאררירקען ווירד.

בוקארעס 13-סער דעצעמבער. דיא רומענישע ארמע ציר בייבט ציר בייזאכונג דער דאניא ציישען סיסטאוי אינד ווירדן, אין פיק מאנען ווערדען זיך דיא רומענישע אינד סערבען הינטער ווירדן פערזאיינען אונד היוען אין וועסט-בולגאריען נאך געבליבענע טירקישע פעסטונג בעלאנער.

קאנאטאניא נאם על 13 דעצעמבער. דער טירקישע רייכטאן ווארדע הייטע פאם

טע דאהער איינע פערצווייפעלטען אויספאל, אים ליעבער אויף דעם שלאכט-פלעק צו פאללען בעפאר ער זיך אינד דער טירקיא דיא שמאך צי-פינע זיך דעם פירסטען קארל צו איבערנעמען. די אסמאן פאשא וועלכע בייא זיינעם אויספאלע דיא רייכטונג גענען ווירדן, וויל דאס נישט דיא רוי-מענישע ווארדען דיא רוסישע ארמע אייפע-שמעללט וואר. עס איז איהם דעם אויך געליב-נען, מעהערע בעפעסטיגטע שטעללונגען דער רוסען צו ערשטרעמן. אלס ער יעדאך שיער פערוואנדעט ווארדען, דיא אבערנאם ער זיך איי-נעם רוסישען גענעראל אויף גנאדע אינד אינ-גנאדע, דיא הייט: אויגע אלע בעדינגונגען. וועלכטס אים לעצטען אייגענבליקע אלוא וואר-אסמאן פאשא פיר דיא עהרע דער טירקיא בע-דאכט, אינדעם ער זיך דער גראסטען געפאהר אוימוטצעט. אים נור נישט פאר דעם פירסטען טאנט, דיא וועלכע שטרעקען צו מיסטען. — אלס פלעיוא פיעל, בעפאנד זיך דער רוסישע קאווער אין דעם ארפע טיטשעניצא, זיך-אסמאן פאן פלעיוא, אין אילאנע-אפשיצער איבערבראנגען איהם דיא וועלכען מיט דען ווארמען: פלעיוא זיינע צו פיסען אייערע מאיעסטען — דער קאווער עוויזערטע היערויף טראקען: אבער דער קריען איז דענאך נישט בענעדעט!
 דאס הייט זאפעל: דער רוסישע קאווער איז מיט דעם פאללע פלעיוא נאך נישט ציפריעדען, זאנדערן איז דער וועלכע פסט ענטשלאסטען, דיא גאנצע טירקיא צו עברטרוסטען. אלס דער קאווער גלייך דארטן ציר ארמע זיך בענאב, טיטשען ער דען פירסטען קארל אינד נאנטע איהן: געליבעטער געפעע אויך דען גענעראל טאדט-לעבען אויארטעט אינד קיסטע דער קאווער אינדעם ער איהם זאנטע: דאס גאנצע איז איהר פעהרענעט! — געיווס איז עס טראגצערעם, דאס דער בעזיענטע אסמאן פאשא פיר אלע צייטען בעהיימטער בלייבען ווירד, אלס אלל דיא רוסישע העלפערע העלפער, דיא נישט זיא זאנדערן דער הונגער אינד דיא נאטה פלעיו-נאם פאלל בעווייכט האבען! — אינד פאסט זא העלדענמיטהי, אלס דער אבער-קאממאנדאנט אסמאן פאשא, בעלאהען זיך וועלכט דיא געטי-גען טירקישען בעלאנער. אלס היוער דיא נעטי-ווענגיקישע דער איבערנאכע זאהען, דיא צער-שלינגען זיא אוהרע עוועהרע אן דען קאנאנען. דאמיט דער אינד נישט מיט דען צאהרליכען געוועהרען פארארע טרייבען קאנן, דיא ער דען טירקען אבנענאסטען. זא וואר יעדער אייגעלעט טירקישע פאלדאט מעהר אים דיא עהרע זיינעם פאסטעראנדעם בעזאנרם, אלס אים דיא בעזומיג דעם אייגענען לעבען!

1011 זעצן דעם פאללעס פאן פלעיוא נאך ווירד היער נעכטען זאנטאן

פרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעלע.		קרוז-טאבעללע פאם 13 דעצעמבער	
פרייזען	קרוז-טאבעללע	פרייזען	קרוז-טאבעללע
10.35-10.10	74	10.15-10.35	74
10.20-10.30	75	10.45-10.65	76
10.45-10.65	76	10.75-10.90	77
10.75-10.90	77	11.10-11.25	78
11.10-11.25	78	11.25-11.35	79
11.25-11.35	79	11.35-11.55	79
11.35-11.55	79	11.55-11.85	80
11.55-11.85	80		
10.35-10.45	74	10.15-10.35	74
10.55-10.70	75	10.45-10.60	75
10.85-11.00	76	10.75-10.90	76
11.10-11.25	77	11.10-11.25	77
11.25-11.35	78	11.25-11.35	78
11.35-11.55	79	11.40-11.45	79
11.55-11.85	80		
		10.25-10.35	74
		10.45-10.60	75
		10.75-10.90	76
		11.10-11.25	77
		11.25-11.35	78
		11.40-11.45	79
			80
		10.25-10.35	74
		10.45-10.60	75
		10.75-10.90	76
		11.10-11.25	77
		11.25-11.35	78
		11.40-11.45	79
		11.55-11.85	80

טערהלאזע קינדער, וועלכע דער קאטהאלישער
 העליניאן אנעהאט, און קינדעשטאמט אנעה-
 מען צו אררען, דער מאניסטראז ווען דויעזעס
 געוון צוים. אינדעס דע פאלגענדע בערוויסעס
 אונטערשטעלט: "דא דער אנווענדע און יודע
 איזט א קאנטעט ער און דא העליניאן דער פון
 איזט אונטעראומעטן ברייטע-קינדע איינען
 געפעהלישען אונטער איינען דער ווען אבער-
 לורעט אין דען יוסטוצ-מיניסטער, ון ערפאלגטע
 פאר מרצעס וועמען דעס יוסטוצ-מיניסטער איזט
 פאלגענדע פריווינגע ענטשיידונג: "אכאדעס דיא
 אוועקערטען און אים אהרע 1869 דיא געזעצע-
 לויכע זעלבבערעכטונג ערהעלען, און קאנן קיי-
 נעס ווען פערבאטען ווערדען, ברייטליכע קיי-
 דער צו אראפטייען, דאס הייסט: אן קינדעס-
 שטאט אנזעהענען" עס איזט זעלבבער-
 שטענדליך, דאס דער אין רעדע שטעהנדערע אלע
 אונט בליט-ווענע אינטערעסירט, אב דעס ווען
 דיא אנהאמע פון ברייטע-קינדער, געשטאט-
 טעט אוועק, אדער ניכט - איזט אונט צעמל-
 לויכענלישע, ענדליך ניכט ליידע זענען עלטער-
 לאזע אונטע יודישע קינדער, דיא יענער ווען אן
 קינדעשטאט אונטערקומען קאנטע איזט זאל-
 טע. פיר אונט איזט נור דאס איינע וויכטיג דאס
 איינע דיא ברייטשטעלונג דער ווען אים יוסטוצ-
 מיניסטער איזט זא פיעל געוויכט געלענט ווארדען!
 * א י י נ י ו א ל ח ט ט י ט י כ ט
 פ ר י א . דיא ניינע פרייע פרעסע געלעדט: אים
 איינע רייכע דאטע אים געלאנדי, מאכעט לאדי
 ביעדעט-קייטסט, דיא פיר דיא אונטערקליבען איז-
 הערלישען אים אונטערקליבען געוועט 200 פלינד
 שטענדלינג (2000 בולדען) געשטענעט האט, אי-
 כערמיטעלעטע וועכען דעס כתר ישראל הברייט-
 פערדיין און פארזי נייערדינגס 18 באללען שטאט-
 פע, און דיא פליכטיגע מיט קליידונגס-שטיקען
 צו איינרעדן: "נין, ווען וויסען ניכט, אב דיא
 עררעטעטע דאטע אין אונטער איינע ווען אדער
 ברייסטן איזט, איזט זא יודין, מאכט דיא היידורף
 איהרעס יודישען הערצען עהרע: אונט זא היינע-
 גען ברייסטן, זא איזט עס געוויס דאפפעלט לא-
 בעשטיהערט, דאס ווא פיר אונטערקליבען ווען
 איינע זאלך, ערלע טהיילנאהמע בעקונדעט!
 * (א ס א מ א פ א ש א ס פ א ל ל) דער
 פאלל פון פלעיווא איזט געוויס ערשיטענדיג, ער
 האט ניכט בלאס אין דער טירקייא, אונטער דיא
 גאנץ איראקא איינע טיעפע אייפריעניג הערפאר-
 גערדיען, ניכט מיניעו, מיט דיא אייפריעניג און
 אפריקא אינע ווען, ווא דיא טירקייא גראסע
 בעזייערען האט, אללוי אונט פאסט נאך טיע-
 פערע ערשיטענדיג אלס דער פאלל פון פלעיווא

אונטע טראשן דער מאדערנישעסען שלענע ווארס פיר
 ווארס נאר, אבער אלס מיין נישט פאסער דאס יודישע
 בלוט אויס מארס, ווען פליסען געווען, דא קאנטע
 ער ניכט ווייסער רעדען אונט פערשיקע און איינע אהנ-
 מאכט
 איך דיא אלטע סלכת שיען אויס ווירונג ביא
 דויער גרענעלונג פאסט אהנעכטיג צו ווערדען, גראסע
 צווייטע פאסטען איזט איהרע שפיינד דאך ווא
 פאסטע זוך אלסבאלד מיט דען ווארפען: עס איזט היינע
 זא "שבת נחמדי" מאן דאך ניכט טריירע זיין; נאך טיר-
 צער ווילע זאנעט ווא:
 מיא ווארדען פון בעזייערענען בויערן אין
 איינע שטעטער געבראכט: דאס לאזט ער, אויך זוך פון
 דען ערהאלטענען שלענען צו ערהאלטען, אלסבאלד בע-
 טריקטע ער יעדאך, ווא איך מיין פאסטער דער נאך
 איסטער אהנעכטיג ווא, און איינע וועקעל דעוועלבען
 קאסטע ליינעט. ער ערוכטע דיא בויערן, דאס ווא דען
 אהנעכטיגען דאכט אויף איינע וואנען אין דיא קהלה
 פירען מאנען, דאך דויער פרייסטענען דען צעון דעס
 דאךען פרייסטען, און טהאט נון מאיר בורנר ער ערהאב
 זינען, נאחט מינען פאסטען אויף ווינע קאסטע ווען איז
 מאכט ער מיט איהם אויף דען ווען אין דיא קהלה און
 אלס ער אין דען ווארלד געקאסטען, זעשטע זיך מאיר
 נייער, און איינצוויינען; דא ערוואשטע אבער דער פאסטער
 אייזט וויינער אהנאכט אונט ווארלעט דעס מאיר פיר ווינע
 אויפאפערטע דאנקען, דאך מאיר ווארלעט פון קיינע
 דאנקע הארען, אונטע זאנעט: "עכטע! איך ווישט נור
 א י י ג ע ב בלעךאונטן אויך מיסטעס טיר געמליך, תקיעת

נא, הייך דער פערזאנליכע פאלל אסמאן פאשאס
 הערפאר, הייטצוטאג, ווא אללעס נור פיר זיך
 שטרעבט: הייטצוטאג, ווא אהנע איינע-נעמליך
 ניכטס אויף ערדען געשיעהט, מיט איך ערלער
 באראקטער ווא אסמאן פאשא, זעלבסט ווינען
 פיינדען איינען האהען גראד פון רעיסעקט אונט
 דאכטאונט אויפלאפען, אסמאן פאשא האט
 געוואוסט, דאס די שריקשע רעזיעוונג מיט
 העללער ווערט זיא, ער האט געוואוסט, דאס
 פון זיינע היינער פערזאנליכעסטיגען איזט פער-
 לופטע רעזיעוונג ניכטס געשיעהן ווערדען, אום
 איין אים דער געפענהלבען לאגע אין פלעיווא
 צו בעפרייען אדער וועניגסטענס זיינע ארמע
 מיט דעס נאטהענען צו פערזעהען, ער פערטהיידע-
 טע זיינע שטעלונג דענאך ביז צום פינקטע ווא
 אללע מענשליכע קראפט אויפגארט, דויענעס
 פערהאלטען אסמאן פאשט זעלבסט דעס ריי-
 טשען קאזער האכטיג איין, דער יא ווא ווער
 בערויסט געבושטע ווען פערזעהענען העלדען
 בעזוכט אונט איהם דען אבענאמטענען זעכער
 צוריקנאב, אים קאנטאנטאפאלע ווער זאגען
 בערייסעט: זייט דעס פאללע פון פלעיווא ביל-
 דעט דיא היינער וואהענדע פיריא דעס אסמאן פאשא
 דען געגענטשטאנד אללעמיטעל פערעהונג -
 דער נאנע האט דעס סילטאט אן, דיא
 מיניסטער, דיא האכסטען שטאטעס-בעאמטען,
 דיא דעפארטמענט דעס טירקישען פארלאמענטס
 - אללע בעזוכען זיא דיא פיריא אסמאן, אים
 איהרע טהיילנאהמע אבער דאס אלעס דעס
 גראסען העלדען אייטרויק צו געבען, דיא ביינען
 מאכען אסמאן דער פאסט גאנץ מיטטעללאז
 איזט, ווערדען אויף קאסטען דעס טירקישען
 שטאטעס ערצאיען ווערדען, דער סילטאט זאגט
 טע דען ביינען קיינער זיינעס אסמאן, נומערהר
 איינליקליכען פערהערדן הייבע געשיקען, אין
 דער טהאט איזט דאס איינליך דעס אסמאן פאשא
 אום זא גראסער, אלס ער אין פאלע דער ער-
 האלטענען פערזענדונג ער אן ג, דארטער-
 ליינעט - הער איינליקליכע מאנן הייסע וואהר-
 שיינליך נאך ביקארעס ט געפארט ווערדען,
 אים דאך זיינע ליינע אבצו-ווארפען, אב אב-
 מאן פאשא דאנן פיריא געלאסטען אבער
 אין רוסישער געלאגענשטאט געהאלטען ווערד -
 דאס לאסט זיך היינע וואהל ניכט מיט בעשטימט
 הייט זאנעט, פון רוסלאנד לאסט זיך בעטן איך
 דאס דארהעטעט געווארען, מאלדיך, דיא דער
 הייטשע קאזער דען איינליקליכען אסמאן זאגאר
 נאך פערטייטער פיריא אים בעווייזט זיינע זיע-
 נעס! ניין, הייסטאל האט ליידער דאס איינדיכט
 אבער דאס רעכט געווינעט!

העצען לושט צו מאכען, סלכת מירקוסע ווא פערלענגע-
 הייט מערס אונט בענגאן ווערדען:
 יעצטס מענדל, האט דאס דא נעהארט, דאס ווא
 הארע שטעטס אלס ווען, אונטער עלטערן האסטען
 "כתר סלכות" אונט "כתר תורה", דויען עלטערן יעדאך
 האסטען דיא האכסטע קראנע, געמליך "כתר שם טוב",
 מאיר האט פיר זיינע ערלע טהאט און דויער וועלט
 קיינען לאהן אונטערקליבען ווארלעט, ווא אלליין ביט אביבן
 פון זיינע געשלעכטע, מיט פריידינגס הערצען זאנע איך
 דור דארט: "אללעס וואס דוין אויב היינע זעכט, און אים
 דו י י ! - דוא וויללסט אין דיא וועלט געהען? ניין!
 ניין! איך בישטע דוין, ניכט פון טיר איינע טהייל מינע
 שולד אין דיינגע נאכטאסער, און בעפאר איך דויען
 וועלט פערלאסטען ווערדען . . ."
 דער איינע וואלעט, דער דא דיא עררענונג מענדלס
 פון יענע זיינען שטארקע ביז צור האכסטען שושעס מיט
 איינענען איינען זאח, בראך פאסט צוואסטען אין ווינען,
 גענענדעל, דיא בויהער איהרע אייפריעניג צו אונטער-
 קען וועלט, שראנג פלאסצילד אויף אונט דיעק אונטער
 פריינד-טהייערן:
 מענדל! זאנעק דעס לייכטען נאט, דאס ער ריינעס
 גראס-פאסטער דיא קראפט גענעבען, זיין בלוט צו אפפען
 סען, איינען מאנן אויס דויער פאמליע, דאס קאסט וויס-
 טען, דאס איך וועכען פערלעט פון בילכהס קראפט-בינע
 אכגעשטען, אונט דער מילדער פיר מארס וויטות אונט
 פיר זיין איינזעס, אלס יתום צוריקגעבליבענעס קוד
 יוחאל פערזענעס האבען, -
 (פארשענע פאלט.)

כתי נעכען, דאס איהר זייט אן ד ע ס גרענעלען
 ווערדען וואס איך געשארן! - מיין פאסטער מיסטע
 איהם וויסליך, תקיעת כתי נעכען, דאס אין דער קהלה
 געמאדע ערפארטען ווערדען, וואס אונטער "כבוד געשארן,
 ווערדען פירטע מאיר דען ראכטענער ביז פאר דיא קהלה,
 ווא פיעלע ווען דער אונטעסט מיניסט פאסטעס ווארע-
 טען, מאיר עספאחאל זיך קרין אונט איילעס דאפאן . . .
 נאך דויענע עראיינזעטע ווא מאיר נור נאך
 צווייטאל אין אונטענס היינע, דא דער פאסטער איזט צו
 זיך האט בישטען לאסטען, זא שראכען צוואסטען גע-
 הייטעספאלע היינע איך דויענע צעשטער, און פיעלען
 "ספרי" שטעהען עס האט דאמאלס קיינע געוואוסט,
 וואס מיין פאסטער געשראכען, גענוג מאיר איהם זייט
 דעס ניכט טעהר געקאסטען, ער נאחט זיך איין ווייב פאם
 דאךען, דיא ניכט ווערט ווא, דאס ווייב איינעס זאלבען
 "כבוד" צו זיין, ער לעכטען איך קאסטער אונט איהם אויך
 ניכט אלס געוואונקען, אבער פאר איהם שטארב
 מיין פראסטער פאסטער, אום אים -ן עדין צו פערקונדען,
 דאס דא פאסטער ווער איין מאנן מיט דער קראנע דער
 פערזעהליכונג דעס נאכטעס, איהנעס "כתר שם טוב",
 דא ער זיין בלוט האט פערשיקטען (באכער) אום צו
 צויענען ווערדען ערלע האנדלונג איין וואהרע "יהודי" פע-
 הונ אויב!
 מענדלס וועלע זאנעט ווא בייא אנהאיינע דויענע לאבעס
 אויבע ווינען דאס פאסטער פון היינען געפארטען ער-
 פלילט, ער האט אירלען איינע ווארעס שריקען, אבער
 זיינע צונען וואר ווא געלעחט, נור דורך איינען פלאצע-
 ליכען שרענען-שטראם פערקאכטע ער זיינעס געשיכטען

פ ע ר ס ב ו ר ג 15-טען דעצעמבער.
דיא מירקיא וועלכע אין לאנדאן איז פריערענס-
פערישטעלענדיג אנוכטע מינעטעס היינט דער-
מיט נישט ערנסט. עס שטעקט היינטיגע פילע-
אייגער טריכטיגע אייגענעלעכטיגע. דיא מירקיא
נעוויבט דאס גענאדע ביז דען פריערענס-פילע-
האנדלונגען דיא האפטע אונגליקליכע איינער
דען מעכטען ענטשטעהען ווערדען, ווארום אז-
דאן איינע מעכטע איהען פארטיא ערנייפילען
אונד איהע צו היילפע דענען ווערדען, אז לאנגע
דער שטאלץ דער מירקיא ניכט גענעלך געבאל-
כען אונד אונד אלאנגע מאן איהע ניכט אלע
האפטונגען איהע אויסגערייטע היילפע גענאנטען
זא לאנגע מאן זיך אויסלאנד מיט איהע אין קיינע
פריערענס-פערעהאנדלונג איינלאסטען. דיא מיר-
קיא היינעט נאך אימער דארויף דאס ענגלאנד
אונד עסטערוויך אונגארן גענען דיא שויערען
רויטשען פריערענס-בערגונגען אויפטרעטען
ווערדען. —

11 ע ר ג 15. דעצעמבער, אין דער דעלעא-
ציאנס-מיטונג ערקלערטע נאך אן אנדראש נאכ-
מאלס: איינער אויטערעסטען זינד דא אימער
געזיכערט אינערע פריינדשאפט מיט דען איברי-
נען איראפעאישען מעכטען אונד נאך נישט גע-
שטארט וואללען אבער שעטער אינערע גע-
פארעסטען איינערע בעריהרט ווערדען אז מיט-
סען ווי מיט איינע מאכט דיא פריינדשאפט
ברעכען אונד גענען דיאזעלכע מיט אינערע
מיליטערישען מאכט אויפטרעטען.

פערשידענע ניואנקוויטען.

(איינן זאנדער באריער ער-
לאס דעס קולטוס-מיניסטערס)
עס איז פאלקלאמטען רויטשען, דאס וויסען אין
פעסט צוויי נעמינדען (איינע פארשייטעס-
אונד איינע ארטהאדאקסע נעמינדע) עקסיטירען.
קיינער הייבט א גוט מאכט, אלס יענע אירא-
עלישען איינאהנען אונזערע הייטשטארט.
דיא ענען צו נאך קיינער קולטוס-נעמינדע איינע
קולטוס-שויער צאהלען וואללען, אז לאנגע ניר
איינע איינהייטליכע נעמינדע עקסיטירען,
דיא קיינע יעדער איינערעלע גענאטהענט ווערדען
צו גענסען דערוועלבען איינען קולטוס-בישראן
צו ליסטען, יאטעט אבער וואר היינט נישט מעהר
פאללך פארדערטע און פארשייטעס-נעמינדע
פאללען דאס איינערע איינע שטייער, אז זאנשען
לאבענד: איר ביי א ארטהאדאקס אונד דאך
דאסער איינערע נעמינדע קיינע מיליטערישע
צאהלען וואללען ארטהאדאקסע נעמינדע

איהע אנשפריכע נעלענד מאכען דיא לאכטע
דער מאן נאך דערצילכער אונד זאנשען: וואס
וואללע איהע דען פאל מיר איר ביי איר פאר-
שייטעסמאן, איר ביי נאטאלב בעלדערט, אונד
ווערדע דאסער ענייט איינע ארטהאדאקסע-נע-
מינדע נימער איינע קולטוס-שויער צאהלען!
זא קאס עס דאס בידע נעמינדען פאל יענען
דערצילן איינערלאכט ווארדען. דיא פארשייטע
גענען דער דאזיקע בענעטע האבען אים נאך קיינער
נעמינדע אירענד איינען בישראן ליסטען צו מיט-
סען. דאס וואר אלעקטענס און איבעל. ענט-
ווערער — אירע: ענטשיידערע מאן אונד פאר-
שייטעלעך אונד געהארט דער פארשייטעס-
נעמינדען אן. אירע מאן געהארט דעס אלטען
ווערענדיגע אן אונד בענעהאלט ווענע שטייערן אן
דיא ארטהאדאקסע נעמינדע: פארט בלא בלוט
דאך דאך וואל נעמאנדי ווי אן אויף אונזערע דער
נעמינדע פארשייטעס-נעמינדע נאכ זיך דער
קולטוס-מיניסטער איינען עילאס הערען, דען ווי
אלס איינע ווארדענבארען בעמינדען מיטען.
לייט היינט ערלאנגען מיט יעדער ווערע מיטגליעד
יענער נעמינדע וויי דאס איינע ווארדענבארע
זיך בענענעט, עקסיטירען יעדאך אין זיינע
וואר-ארטע צוויי אן איינע נעמינדען, איינע
פארשייטעלעך אונד איינע ארטהאדאקסע, זא
שטעקט עס איהע וואל פרייא זיך יענער גע-
מינדע אנצוהילפען, דיא זיינער רעדיגאזען א-
בערייניגע נעמינדען, דאך איינער פאל בידען
מיט ער זיך אויסער אלהען בערייניגען אנשליע-
סען! — ווער דען אנהאלט היינט ערלאנגען
נור אבערעלעכליך לייען, ווער דערוועלבען אלס
פאלקלאמטען הארדעקס בעראכטען, אים היינט
גענאנטען ווער א היינעריך איינען טראכטען א-
בער אבערהאלטען, עס ווער זיך געלך ענטאנד
דער ענטישליכען פאל קולטוס-געמינדען
קאנען, דא ער א מיינער דער אין זיינע
וואר-ארטע עקסיטירענע נעמינדען איינערע
אנעהארען מיט אבער טראכטען אונד אלל
דעס מיסטען זיך פאללענדע נעמינדען זעהר
ווארדענבאר בעמינדען בעקאנטלך איינערש-
דעט זיך א דאס ארטהאדאקסע לאנדעס-אנא-
ניואיאנס-שאפט פאל דען קאנארע-שאפטען
היינערעלעך אין פאללענדע קאנטע: דאס קא-
נעס-שאפט שטעללט דיא בעשטימטען אויף,
דאס יעדער ווער מיטגליעד דער נעמינדע זיי-
נעס ארשעסען זיך איינע דאס ארטהא-
דאקסע ערבליקטען אין היינע בעשטימטען מיט
רעכט איינען געוויסעסען-צוואנג, זא זאנשען ווען
אין ווער צופילעליג און איינע ארשע וואר-
ניו איינע פארשייטעס-נעמינדע עקסיטירט

ווארס וואללע ער גענאטהענט ווערדען קאנען,
מיטגליעד איינער געמינדע צו זיך דיא ער אלס
'איידעש' בעראכטעט דיא ארטהאדאקסען הא-
בען דאסער אין איהעם שאפטע איינע ענט-
גענענענעשטע בעשטימטען איינעשעללע.
היינע בעשטימטע נאך קאנען אין ווער דעססען
רעליגיאזער אייבערצייגיג דיא נעמינדע זיינעס
ארשעס ניכט ענטשפרינגען זיך איינער איהס בע-
לייערען געמינדע אים לאנדע אנשליע-
סען! אונד דיא ארטהאדאקסען לאנדעס-אנא-
ניואיאנס-שאפטען בעזענען א דיא אללער-
האכסטע גענעהמינגע זיינער מאיעסעטע יא נאך
מעהר דיא אן היינע שטענענע בעשטימטע
דער ארטהאדאקסען לאנדעס-שאפטען אונד
בערייטע פארקאסען ווערדענבארען הורנענדי-
ווארדען ווער קאנענען צאהללעכע ארטהאדאקסען
אנעהארען ווא דיא ארטהאדאקסען ווערן דיא מיט
דער נעמינדע איהעם וואר-ארטען איינער-
דען זיך איינער אויסגערייטע נעמינדע אלס
מיטגליעדע קאנטעראסטען האבען, אונד אלל
היינט געשאר פארשט דעם אללער-האכסט גענע-
מינדען ווער-א-ארטען ארטהאדאקסען לאנדעס-אנא-
ניואיאנס-שאפטען אונד צוואר מיט פאללער גע-
נעהמינגע דעס קולטוס-מיניסטעריאטס! — בע-
ראכטען ווער זיך דען קולטוס-מיניסטעריאטען ווע-
לאס געמינדען וואס זאנשע דערוועלבען זיי-
יעדער ווער מיטגליעד דער נעמינדע זיי-
ארשעסען זיך מיט אונד ניר אים פאללעך דאס
אין איינע ארשע צוויי אן נעמינדען געשטע-
הען קיינע דעמוועלבען דיא וואל פרייא אן
וועלכע היינע בידע נעמינדען ער זיך אונד
שליעסען גענייט פוהלען ווא אבער ווען אין
איינע ארשע ניר איינע פארשייטעס-נעמינדע
עקסיטירט? דאס זיך אונד דען ארטהאדאק-
סען ווער דערוועלבען אנשליעסען! — זאן אונד עס
ניכט ווארדענבאר, דאס דער קולטוס-מיניסטער
איינען עילאס ניכט דער געראדען גענען דאס
אללער-האכסט גענעהמינגען ארטהאדאקסע
לאנדעס-אנא-ניואיאנס-שאפטען נעמינדען אונד
ווער גענייט דען זיך אונד ניר, דאס דיא הורנענדי-
געס-קאנטעראסטען ווערן ערלאס מיט שטילל-
שוינגע גענעהמינגע ווער!

(איינע פריינדען זיינע ענט-
שפרינגען זיך דען ווערן פאללעכע בענע-
טע בערייטען זאנשען אבער איינע פריינדיגע
נעמינדען דעם שטייגע-מיניסטעריאט, דיא פאר
פאללעכע איינערעסטע בעשטימטען קאנען פאר
קורצען היינטע איינע היינענדיגע ווער גענע
בייס היינט-שטענדישען מאניסטראטען אויף אין
וועלכעס ער אים ערלייבט שטעטע: דריי און על-

פאללעטאן.

מענהל גבור.

(19-טע פארשטימונג.)

הענדעלע, מין קער: זאנשען מלכא) ריקען ווער
אונד אלע נעיען עט מענער, ווען ער ניכט צו אונד
קאמטען וועלן זא פערדינגע ער עס, דאס ווער צו איהע
קאמטען, דאס וואס אין דא ערעהלען ווערדען, אים גע-
איינעס צו בעווייזען, דאס דיא אבשטאמטונג מענדלס
קיינע נעיערונג אונד אבזאהל דא וועלש היינער אלל
דיעס ניכט געוואונט.
ביא היינען ווארשען ריקטע מלכא אין ווענע פאר
מיט איהע ווענע, אונד זיך דעם מענער צו געהערען, אונד
דער היינען פריי ווערן ריקען ריקטע צו ערשטארטען, זאב
מענער שנעלע וועלן שיהל נעיער צו מלכא, זא און
צווישען ביינען נור אין עננער וויס פיר הענדעלע-נע-
בינעבען, דיא אויף איינעס נעיערען שיהל צו דען
פרייע איהען נאמטשטען זאס, זאן בענאן דיא אלש
מלכא פאל יינע:
און וואר עטווא 11 יארהע אלס, מין פאטער
נאח דען היינען ריכטענאנט-שיהל אין אינע ווע-
מעט זיך זאן אונד אכט דעם שיהל אונד דעם נאמטע-
לעהען, איינעס אונד ערשיינען ביא איהע דיא פאר-
שעהער דער געמינדע אונד זאנשען איהם: רעכען!
אן אוועק קעהלע בעשטימטע זיך אין ווענע מאן,
און אונטעס מאיר נכור, דעם פאר איינערען זיך פרייעסען,
ווען איהע דער רעכען ניכט יקועה כפי אבשטעט, דאס
ער זיך ניר אין איינע שיענעריא איינלאסטען דיא קאנעטע

געפיהרט ווארדען, זא זאס היינע איינער ווערן ווערדען